

ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים פא.

(א) נמי לחכמים ולגזירות
ורמלאבי השרת ולא
פירשוהו עד: (ב) שם אמר
רז כלומר שאין מנכרין:
(ג) רש"י ד"ה נחמה
כמדבר מבלי יושב כיצ
לכאורה יראה שהיה גורם
כך מלת יושב במקרא זה
וכן תרגם יונתן ב"ע לדיחא
כמדברא מבלי יושב אבל
עפ"י שגלו תבין עפ"י
עובר ובלשון המפרש אפשר
לומר שגם הוא היה גורם
מבלי עובר אלף שעל נחמה
כמדבר אמר שפי' כמדבר
שאינו שם יושב כך כל א"י
מחזרה שאין שם יושב ור"ל
יושב שם ת"ח דלילוי בשום
של ע"ה לא היה לו לנצח
ואיכר דמאי נפקא ליה
מינה אם שם יושב מהם אם
עוד ואח"כ אמר הכתוב
לוא דלל מנכר שאלו שם
יושב אלף חק מבלי עובר
מנ"ש קודם לו כי נחמו
מבלי אש עובר ולא שמעו
קול מקנה משוף השמים
ועד בהמה מדו הלכו כ"ל
לישכ המפרש אלף המרגום
לא ידעמי לישבו: (ד) ד"ה
שאלו מנכרין וכו' ותלמידי
מנכרים מתוך שכן כ"ל
ומינה בני תלמידי מנכרים
נמחק: (ה) ד"ה לידכר
אלו נדרים עיניו נפש
אלף דברים:

גוף כולו לית בה נדר. רח"ה דהו"א ככוליה גופא לית בה נדר
אלף לאו ודאי רח"ה לר' יוסי הו"א ניוול: כפיסא אלימא לר' יוסי.
מרח"ה: ערוביפא דישא. כפיסא נסרק ראשו ממיד ומתוך
כך איכא ערוביפא דרישא: מסיא ליד עוריא. מציאו ליד סמוי
עיניו שוהמת הראש מכה מאור
עיניו: דמאי מסיא ליד ערוביפא.
כשיש בנגדיו ערוביפא של וזהמא
שאלו מנכרין ממיד ניוולן כשהן
מזוהמין מציאו ליד ערוביפא ומתוך
לכ: ערוביפא דגופא. כשגופו
מזוהם שאלו רוח ממיד מציאו ליד
שיחא ויכיו אצבעות המכאכיות
ולאלי יס רפואות אלף שעמוס קשה
מהן. אלמא כפיסא אלימא מרח"ה:
הוסרו ערוביפא. כלומר הוסרו
בתכונות וצרכיה: הוסרו כחצורה.
ללמוד תורה כחצורה שהלממדיים
מחדדים זה את זה ואת הרב:
הוסרו כחצורה עיניו. להשתדל ללמוד
תורה שממן תלם תורה שאלו להם
עסק אמר ועוד שדעתם שפלה עליהם:
לאס מנכרים ס"ח. שעל הרוב
אינם בני תורה: יושא ה"א להם. לא
ילמדו תורה מחלל שחם סומכים
שירושא ה"א להם: כדי שלא יתגדלו
על הצבור. שאם לא היתה
תורה פוסקת מהם יגיס דעתם:
שאלו מנכרים כחצורה חסלה. תחילת
עסקם ככל יוס דהיינו לעסוק בדברי
תורה והערכ זה ואשר צרכ: דבר זה
נשאל לתעמם וכו' ולא פירשוהו.
מדכ"ה ויאמר ה' על עזם את תורת
מכלל דליכא דידע להדורי טעמא אלף
קודשא צריך הוא בלחוד. ומנאמי
במגילת סתרים של ה"ר יונה ז"ל דקרא
הכי דייק דעל שלל דרכו כחצורה
תחילה אצדה הארץ דאס איתא על
עזם את תורתא כפסאט משמע
שעזב את התורה ולא היו עוסקין בה
כשנשאל לחכמים ולגזירות למה לא
פירשוהו והלא דבר גלוי היה וקל לפרש
אלף ודאי עוסקין היו בתורה ממיד
ולפיכך היו חכמים ונביאים מתהים על
מה אצדה הארץ עד שפרשו הקצ"ה
בצלמם שהוא יודע מעמקי הלך שלל
היו מנכרין בתורה מחלה כלומר שלל
היתה התורה חסובה בעיניהם כ"כ
שיחא רחוי לנכר עליה שלל היו
עוסקים בה לשמה ומתוך כך היו
מזלזלין בצרכיהם והיינו לא הלכו בה
כלומר ככונתה ולשמה. אלו דברי הרב
החסיד ז"ל והם נאים ראוין למי
שארמס: עמא דאזון לא ידענא.

כפיסא כפיסא אלימא ליה לר' יוסי. דאית ציה יותר מרח"ה: דאמר
שמואל ה"א ערוביפא דישא. עפרורית שמתכנס לאלס בראשו שאלו
רוח: מסיא ליה ליד עוריא. מקמא את עיניו: ערוביפא דמאי. שנושא
בגדים שאלו רוחא עד ששחורין הרבה: ליד ערוביפא. שגשון וו
שעמומיתא קשה מכילן: ערוביפא
דגופא. וזהמא הצלה על צשרו של
אדם מחמת זעם שאלו רוח: הוסרו
ערוביפא. צהנהו דפרש"י: ואלף
תלמודו סורה אלף כחצורה. שאלו
אדם מתפלפל אלף ממון לימוד
מכירו: והוסרו כחצורה עיניו. שלל
יהו קליס בעיניס ללמוד תורה:
ומפני מה תלמידי חכמים אין מזליין
כו'. שאלו הדבר מלוי: שלל יהו אומרים.
בני אדם תורה ירשאה ה"א להם ואין
אלו מוקפין ללמוד תורה: שלל יתגדלו.
שלל יתגדלו שלל יתגדלו שררה כשיחא
שן ואכזות ונכיהם תלמידי חכמים.
יתגדלו כמו הניחו לו אכזותי להסתגר
כו (חולין דף ק"א): מפני שן מתגברין.
ודאי כל מי שהוא ת"ח וכו' ודאי
מתגבר: דקרו לאינשי חמרי. שאלו
נוהגין להן כבוד ומזון אותן מפני
תורה שבהם: ולמה כמדבר מבלי
יושב. ישיבה של ת"ח: נשאל לחכמים.
דכתיב מי האיש החכם ויבן את זאת דבר
ומלכא השרת דכתיב ואשר דבר פי ה'
אליו ויגידה: שאלו מנכרין. כשמשכמין
לתלמוד תורה ותלמידי חכמים (ו) בני
תלמידי חכמים מתוך שן וזכירין
לעסוק בתורה ורגילין בה אינן וזכירין
לנכר כשפוסקין ללן מקיימא צרכתא
כדלמנרין בצרכת התורה: נהיה
אנחנו ואלאכאנו מלומדי תורה: ורדימוס
כו' יוסי. היינו ר' מנחם כו' יוסי
דמיתקרי כנן של קדושים (פסחים קד):
טעמא לא ידענא. דאמר למילתיה
שאלו יכול לעמוד על סוף דעתו:
אמר ליה דכתיב. בני יוס וכלל חייסם:
אלימא חיה ממש. שמתפרנסת משם:
והלא חיה ככלל כהנה. כדכתיב
ואת חיה אשר תאכלו מכל הבהמה
(ויקרא יא) והואל דכתיב לצדקתם
למה לי חייסם: אלף לאו כפיסא.
ה"א חיותם ממש דכפיסא כגדיהן
היינו חיותם דלי לא מנכרין כגדיהן
איכא זערא דחיותם היינו מני
ערוביפא דאמר לעלי: אינעיא
להו לרבי יוסי. דאמר שלל ארץ
שלל אחקשט אינס נדרי עיניו נפש
ומשום נדרי עיניו נפש אינו מיפר:
מהו שיפר משום דברים שצניו
לבינה. שיהו מופרין לעמא כדלמנר
לעליה אלף אין כני עיניו נפש מפר
לבינה היינו קישוט כל הגוף זין קישוט
שער צלותו מקום דקישוט כל הגוף
דכתיב ה"א עיניו נפש (ו) כו' אלף דברים
שצניו לבינה דה"א לא נדרה
אלף מאותו מקום: מאי. כלומר אכתי
מיעיב לן אי מפר אי לא:

(א) נגמרת הע"י מדלוי
מדלס שממן תולא מורה:
(ב) ז"ל שישא: (ג) נגד
הערך ערך גדר כי
מתגברין: (ד) צ"ח פה
ע"ה: (ה) נמר לה: זכמים
קטן: חולין נט. פה. פד.
(ו) נכמות: פה: ע"ה
כחוס ונכמות נח: ד"ה
ואיכא דלמרי כו' נכמו
דיו מן הסוגיות הפוסקות:
(ז) נכמות: פה: (ח) נדן
ע"ה: (ט) נכמות: פה: (י) נקמן
כ"ה:

תורה אור השלם

1. זיל מים מדלוי וירע
במים רבים וירע מאג
מלבו ונשוא מלבו:
במדבר כו ז
2. מי האיש החכם ויבן
את זאת ואשר דבר פי ה'
אליו ויגידה על מה
אברה הארץ ויגידה
במדבר מבלי עבר:
ירמיהו יא יא
3. ויאמר ה' על עזם
את תורתא אשר נתתי
לפיניהם ולא שמעו
בקולי ולא יתגדלו:
ירמיהו יב יב
4. והיו וגו' ויגידהם
לשבת וגו' ויגידהם
לבהמהם ולרבושם ולכל
החיותם:
במדבר ג

גליון הש"ס

בחר"ן ד"ה ערוביפא.
בשארין מפר. אש דבר
יוה פ"ב דכרכת דף יא
ע"ה ד"ה מתמין רמך
ועיני:

מוסף רש"י

דבר זה. על מה
אצדה הארץ. נשאל
לחכמים. מי האיש החכם.
ורבנאמי. אש דבר פי
ה' אליו (ב"מ פה). שאין
מברכין בתורה תחלה.
כשהיו עוסקין בתורה לא
היו מנכרין לפניה. קשה
ימלא לשכר תמי לפניהם
קא דרש. כרכת אש
מן לנו מורת אמת (ז"ל)
אש דבר פי ה' וכן לנו
את תורתא. צ"ח שהיא
לפניה של דברי תורה ויוון
ללא מנכרין גליל דעתיין
שאלה מתה חסובה להם
(שם). חיה בכלל בהמה.
דכתיב ואת הבהמה אשר
תאכלו (דברים יד) ונפרש
בתורה אלף וכו' וימור
(ב"מ יד) וכו' (שם).

פירוש הרא"ש

דאמר
ערוביפא דישא. מי
שאלו מסרק ראשו ומתוך
מנכרין ולכלל מנכרין ליד
עיון שמואל העיניו יוק
משער הראש כדלמנרין
כפ"ק דכלל בתורה (ו' טו).
שאלמלל אשח מנקות
מנומא אשח משכיות
מאור עיניו של אדם:
דבאני. מי שאלו מנכרין
בגדיו ממין ליד
שעמומית מתוך סחך מדי
נשמה שעמומית: דגופא
בתיא ליד שיחא ויכיו.
לומר יחיד מרזע כל הדברים וכו'.

הוספות

ערוביפא דישא. שאלו
מסרק ראשו ממיד מית
לידי עוריא פירוש ליד
סימיו עיניו: דבאני.
שאלו מנכרין כגדי ממיד
מציאו ליד ערוביפא.
דגופא. שאלו רוח ממיד
מתיא ליד שיחא ויכיו.
לומר כני שעמוס קשה
מנכר שאלו דשחין יס לו
רפואה ושעמוס אין לו
רפואה ונשוא הכי אמר
רבי יוסי דכתיב קודמת
לחיותם אלף חסלה אין בה
נדר טול חלי: הוהו
בקרוביפא. פירוש הוהו
ככתיב: הוהו בחבורה.
שעמוס מורה כחצורה:
ירושא ליד חסלה. תלמידי
ללמוד: שאלו וכו' וזקוקין
ללמוד: כ"כ שלל יתגדלו
על הצבור: שאין מברכין
בתורה תחלה. כשם
משכמים ללמוד תורה
שאלו מנכרין לעסוק בדברי
תורה והערכ נא ואשר
בחר: טעמא דאבדור לא
ידעינן. כלומר מה טעם
הוא דכתיב ה"א קודמת
לחיותם: אלא מאי
לכל חיותם חיותם ממש.
והואלכר נדר דחפיופא
שמי שאלו רוח חופף
ומלשער: לרבי יוסי מהו
שיפר. כחצורה וקישוט
משום דברים שצניו לבינה
מפקא דכתיב כה"א ה"א
עיניו נפש דאמר לעלי
דברים שצניו לבינה לעמא
מיפר לחסרין אנו מיפר:
אין א"ו נדרי עיניו נפש.
ומדלל קאמר סחך רבי
יוסי אומר לא יפר שמע
מינה משום עיניו נפש הוא
ללא יפר אלף מיפר משום
כני לבינה:

דאמר כפיסא קודמת לחי אחרים והא מסכרל ליתא ולהכי בעי קרא
מנלן: אלף לאו כפיסא. וקרי ליה חייסם: ולענין הלכה קי"ל כרצון
דכתיב וקישוט נדרי עיניו נפש הם ומפר זין לעמא זין לחסרין דיחיד
ורצים הלכה כרצים ועוד דמילתא דשמואל משמיה דלוי דלקמן כוונתיהו
שיחא כדנפרש ע"ה: כ"כ. וזע"ה דאמר רז הוה"א כוונה פירקין ר' יוסי
ה"א לא קי"ל כוונתיה. אלף הרמז"ס ז"ל פסק מדרב הוה"א כרבי יוסי
דכתיב משום דברים שצניו לבינה. דכתיב וקישוט דפליג עלייהו
היו מנכרין בתורה משום דברים שצניו לבינה מודה ר' יוס דמפר. וי"מ דלרצון דאמר
היתה התורה חסובה בעיניהם כ"כ
שיחא רחוי לנכר עליה שלל היו
עוסקים בה לשמה ומתוך כך היו
מזלזלין בצרכיהם והיינו לא הלכו בה
כלומר ככונתה ולשמה. אלו דברי הרב
החסיד ז"ל והם נאים ראוין למי
שארמס: עמא דאזון לא ידענא.
דאמר כפיסא קודמת לחי אחרים והא מסכרל ליתא ולהכי בעי קרא
מנלן: אלף לאו כפיסא. וקרי ליה חייסם: ולענין הלכה קי"ל כרצון
דכתיב וקישוט נדרי עיניו נפש הם ומפר זין לעמא זין לחסרין דיחיד
ורצים הלכה כרצים ועוד דמילתא דשמואל משמיה דלוי דלקמן כוונתיהו
שיחא כדנפרש ע"ה: כ"כ. וזע"ה דאמר רז הוה"א כוונה פירקין ר' יוסי
ה"א לא קי"ל כוונתיה. אלף הרמז"ס ז"ל פסק מדרב הוה"א כרבי יוסי
דכתיב משום דברים שצניו לבינה. דכתיב וקישוט דפליג עלייהו
היו מנכרין בתורה משום דברים שצניו לבינה מודה ר' יוס דמפר. וי"מ דלרצון דאמר
היתה התורה חסובה בעיניהם כ"כ
שיחא רחוי לנכר עליה שלל היו
עוסקים בה לשמה ומתוך כך היו
מזלזלין בצרכיהם והיינו לא הלכו בה
כלומר ככונתה ולשמה. אלו דברי הרב
החסיד ז"ל והם נאים ראוין למי
שארמס: עמא דאזון לא ידענא.

לעמא משום דברים שצניו לבינה. דכתיב וקישוט דפליג עלייהו
היו מנכרין בתורה משום דברים שצניו לבינה מודה ר' יוס דמפר. וי"מ דלרצון דאמר
היתה התורה חסובה בעיניהם כ"כ
שיחא רחוי לנכר עליה שלל היו
עוסקים בה לשמה ומתוך כך היו
מזלזלין בצרכיהם והיינו לא הלכו בה
כלומר ככונתה ולשמה. אלו דברי הרב
החסיד ז"ל והם נאים ראוין למי
שארמס: עמא דאזון לא ידענא.
דאמר כפיסא קודמת לחי אחרים והא מסכרל ליתא ולהכי בעי קרא
מנלן: אלף לאו כפיסא. וקרי ליה חייסם: ולענין הלכה קי"ל כרצון
דכתיב וקישוט נדרי עיניו נפש הם ומפר זין לעמא זין לחסרין דיחיד
ורצים הלכה כרצים ועוד דמילתא דשמואל משמיה דלוי דלקמן כוונתיהו
שיחא כדנפרש ע"ה: כ"כ. וזע"ה דאמר רז הוה"א כוונה פירקין ר' יוסי
ה"א לא קי"ל כוונתיה. אלף הרמז"ס ז"ל פסק מדרב הוה"א כרבי יוסי
דכתיב משום דברים שצניו לבינה. דכתיב וקישוט דפליג עלייהו
היו מנכרין בתורה משום דברים שצניו לבינה מודה ר' יוס דמפר. וי"מ דלרצון דאמר
היתה התורה חסובה בעיניהם כ"כ
שיחא רחוי לנכר עליה שלל היו
עוסקים בה לשמה ומתוך כך היו
מזלזלין בצרכיהם והיינו לא הלכו בה
כלומר ככונתה ולשמה. אלו דברי הרב
החסיד ז"ל והם נאים ראוין למי
שארמס: עמא דאזון לא ידענא.

לעמא משום דברים שצניו לבינה. דכתיב וקישוט דפליג עלייהו
היו מנכרין בתורה משום דברים שצניו לבינה מודה ר' יוס דמפר. וי"מ דלרצון דאמר
היתה התורה חסובה בעיניהם כ"כ
שיחא רחוי לנכר עליה שלל היו
עוסקים בה לשמה ומתוך כך היו
מזלזלין בצרכיהם והיינו לא הלכו בה
כלומר ככונתה ולשמה. אלו דברי הרב
החסיד ז"ל והם נאים ראוין למי
שארמס: עמא דאזון לא ידענא.